

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De iure Canonico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

ANALYSIS METHO- DICA IURIS PONTI- FICII.

LIBER PRIMVS.

De iure Canonico.

HUMANVM genus diuinis hu-
manisq; regitur legibus, c. huma-
num, dist. 1. Hę moribus, ille natu-
ra cōstant, c. omnes, eod. à quibus
constitutiones omnesq; leges tā
Canonici quàm Ciuilis iuris, va-
rijs voluminib; dispersę promanârunt, per
tot: dist. 1. Quod enim religioni conuenire, disci-
plinę congruere, communique omnium salutē
proficere naturā receptum, moribusq; probatū
est, hoc in omnem perpetuitatem valiturę con-
stitutionis loco; nisi necessitatis, vtilitatis, hone-
statisq; aliqua ratio abrogationem suaserit, pro-
mulgatione institutum, vtentium approbatio-
ne firmatum, monumentisq; solertia celeberrī-
morum virorum traditū est. c. Cōsuetudo, dist.
1. c. in his, dist. 4. Sic Ecclesiasticę constitutiones
quę canonum nomine censentur, c. 1. dist. 2. à té-
poribus Constantini Imperatoris, qui primū
Christianis liberē congregandi facultatem con-
cessit, c. canones, dist. 15. celebratis Patrum concī-
lijs, decretist; Pontificum eò vsq; excreuerunt,
vt Pontifices, inutilibus sublatis, certis volumi-
nibus vni nomini iuris Canonici subnixis, cum

A

san-

ANALYS. IVRIS PONTIFICII

sanctione religiosæ observationis, non tantum in foro ecclesiastico, verum etiam seculari deficiente Ciuili lege, eas complecti summa industria curauerint. Vnde patet, ius Canonicum ita rectè definiri posse.

Quid est ius Canonicum?

Ius Canonicum est, quod decretis Põtificum, statutisq; Conciliorum, tam generalium, quàm prouincialium constat, normam rectè viuendi ostendens, c. 3. dist. 1.

Vnde dictum ius Canonicum?

Dictum à Canone, Græco vocabulo, quod Latine Regula, eò quòd rectè ducat, nec aliquem aliorum trahat, imò, quod distortum prauumq; est corrigat, dicitur, d. c. 3. c. 2. dist. 1.

Quot sunt partes huius Iuris?

Partes duæ principaliter sunt: Decreta & Decretales.

Quid Decreta?

Decreta sunt, Ecclesiasticæ constitutiones à summo Pontifice, adhibito consilio Cardinalium & Episcoporum, ad nullius petitionem vel consultationem factæ, 3. q. 1. c. generali

Quot sunt partes Decretorum?

Partes Decretorum sunt tres: Prima continet 101. distinctiones. Secunda compræhedit causas 36. cui tractatus de Pœnitentia est insertus. Tertia consecrationem eiusq; species quinque distinctionibus declaratas compræhedit.

Quid Decretales?

Decretales sunt, Epistolæ & canonicæ scripturæ

vim

vim authoritatis habentes, quas vel summus Pontifex solus, vel ex concilio Cardinalium, aliquo interpellante, constituit, glos. in c. omnes, 3. dist. c. 1. extr. de rescrip. c. bonæ memoriæ, extr. de elect. c. in canonicis, dist. 19.

Quot sunt partes Decretalium?

Continentur Decretales distinctis quinque libris Decretalium antiquarum, sexto Decretalium & Cleméntinarum annexis Extrauagantibus. Quorum primus & tertius ritus & cæremonias Ecclesiasticas: secundus autem, pars primi & tertij: quartus & quintus iudicialé processum, causas forenses, contractus, vltimas voluntates, & criminalia potissimùm tractant.

Quæ causa efficiens iuris Canonici?

Causa efficiens, si primam originem spectes, est ipse Deus, qui conditor omnis legislationis est, legis diuinæ atque nature, quas Ecclesiastica constitutio complectitur, & ordinata serie cõsequitur, auctor & effector. Diuinæ enim leges cùm natura constant, legem nature imitantur, cuius notitias Deus in creatione humani generis omnium mentibus in seuit inculpsit, vt honesta à turpi hõ discernere, mores in hac politica vita ritè in-

A 2 leges

ANALYS. IURIS PONTIFICII

leges originem à Deo traxisse crediderunt; vt Sophocles, Plato, & alij. Cicero 2. de legibus: Hanc video, inquit, sapientissimorum fuisse sententiam, legem nō hominum ingenijs excogitatum, nec scitum aliquod esse populorum, sed æternū quiddam. & alia, quæ sequuntur.

Causa efficiens magis propinqua: Sunt 4. Cōcilia generalia, scilicet, Nicenum, Constantinopolitanum, Ephæsinum, Calcedonense, c. sicut, dist. 15. Summi Pontifices iunctis Cardinalibus & Episcopis, c. sunt quidam 25. q. 1. c. inter alia extr. de sententijs excom. Decretales enim antiquæ à Gregorio nono suisq; antecessoribus, vt inter canonicas scripturas connumerentur, vimque auctoritatis haberent factæ, concinnatæque sunt, c. in canonicis, dist. 19. & proœmio decret. antiquorum.

Quas ipse Gregorius quinque libris decretalium nomine editis, certa quadam titulorum serie obseruata, redegit. Bonifacius octauus sextū Decretalium in concilio Lugdunensi, contrarietibus sublatis, superuacaneisq; refecatis, quæ inter varia Pontificum decreta abundare videbantur composuit. Accesserunt Clemētine à Clemente Quinto, in concilio Viennensi: & Extrauagantes à Ioanne 22. compilatæ. Collegit etia Gratianus ex Concilijs & scriptis Doctorum Ecclesiæ librum decretorum in tres partes distinctū, quem Eugenius tertius approbavit publicisque Gymnasijs legendum concessit: in vita Grat.

Quod Obiectum?

Obiectum Iuris Canonici secundum Ioannē de

de

de Immo. in procemio ad decretal. est res Ecclesiastica. Licet hoc iure de personis Ecclesiasticis, officijs, contractibus, iudicijs, vltimis voluntatibus, & similibus agatur: omnia tamen circa acquisitionem, retentionem, cōseruationem, alienationē rerum Ecclesiasticarū, vitam, moresq; secundū præsriptum Ecclesiæ in diuinis ministerijs, alijsq; sacris administrandis rectē instituendos versantur.

Quæ Forma?

Dispositio & series titulorum, quæ in decretalibus antiquis, sexto & Clemētinis ferè eadem est; nisi quòd in antiquis numero plures, & subiecta materia auctiores tituli, quàm in alijs ponantur. Liber autem decretorū Gratiani farraginē quandam multarum sententiarum & dictorum Patrum inordinata serie compræhendit.

Quis Finis & Effectus?

Finis & effectus sunt, primò, agnitio Dei, in qua summa perfectio & beatitudo humanæ naturæ consistit: secundò, diuini cultus, secundū veterum Patrum præsriptum, rectē instituendi noticia: tertio, status religionis & Reipublice cōseruatio: quartò, honesta à turpibus, æquum ab iniquo discernendi cognitio: quintò, quoad leges diuinas, quæ natura constare dicuntur, sparsum iuri Canonico insertas, sicuti & iuris Naturalis immutabilitas: sextò, salus populi Christiani, ad quam legum latores suas leges tanquam scopum referunt. Etiam huius operis finis rectē constituitur, vt absque molestatione, & iniurijs hostium Ecclesiæ tranquillius vitā traducamus,

6 ANALYS. IURIS PONTIFICII

& post eam beatitudinem cum sanctis, in omne æuum perfruendam consequamur.

Quæ Cognata?

Cognata iuris canonici sunt, Theologia, Philosophia moralis, equitas, ius naturale, ius Ciuile, lex Mosaica. Conuenit enim cum Theologia, & iure Ciuili, quoad diuinas humanasque leges, quas complectitur, Abb. c. quomodo & quando, extr. de accusat. Cum Philosophia morali, secundum mores rectè formandos. Cum æquitate & iure naturali, quia omne quod fas est nomine diuinæ, vel naturalis legis accipitur, c. omnes, dist. 1. Cum lege Mosaica conuenit, quoad ritus in sacris à populo Dei obseruandos. & quia ius constitutionis, à iustificationibus, quas Dominus tradidit Moyfi, cœpisse dicitur, c. ius autem, dist. 7. & c. non est, dist. 6.

Quæ Adiacentia?

Adiacentia sunt, Theologia, lectio Patrum, legitima ætas, diuina gratia, veritas, falsitas.

Quæ Pugnantia?

Pugnantia sunt, omnia decreta omnium gentium, quæ à norma Decalogi, lege naturæ, rectæque rationis dictamine longius recedunt, quibus superstitiones idololatricæ, hæreses, vel schismata, vel tyrannis, vel uagæ, libidines inducuntur & stabiliuntur.

DE